

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ex 3, 1 – 15

Text: Mk 12, 18 – 27 *Přišli k němu saduceové, kteří říkají, že není vzkříšení, a ptali se ho: "Mistře, Mojžíš nám ustanovil: 'Zemře-li něčí bratr a zanechá manželku bezdětnou, ať se s ní ožení jeho bratr a zplodí svému bratru potomka.' Bylo sedm bratrů. Oženil se první a zemřel bez potomka. Jeho manželku si vzal druhý, ale zemřel a také nezanechal potomka. A stejně třetí. A nikdo z těch sedmi nezanechal potomka. Naposledy ze všech zemřela i ta žena. Komu z nich bude patřit, až po vzkříšení vstanou? Všechny sedm jí přece mělo za manželku." Ježíš jim řekl: "Mylíte se, neznáte Písmo ani moc Boží! Když lidé vstanou z mrtvých, nežení se ani nevdávají, ale jsou jako nebeští andělé. A pokud jde o mrtvé, že vstanou, nečetli jste v knize Mojžíšově, ve vyprávění o hořícím keři, jak Bůh Mojžíšovi řekl: 'Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákových a Bůh Jákobův'? On přece není Bohem mrtvých, nýbrž Bohem živých. Velmi se mylíte!"*

To mě právě přišlo vždycky líto, že po vzkříšení se už lidé nežení ani nevdávají, ale jsou pouze jako nebeští andělé. To znamená, že moje žena už jako nebude moje žena? Znamená vzkříšení hromadný rozvod všech šťastných manželství? Pokud by se jednalo o nešťastná manželství, pak chápu, že by se někdo na takové vzkříšení mohl i těšit. Ale když jsme spolu rádi? To si nejsem úplně jistý, jestli bych chtěl žít navěky jako sám anděl nebeskej.

Jenomže my lidé se díváme na věčnost z naší pozemské perspektivy. Podobně jako třeba saduceové, kteří ve vzkříšení nevěřili a dělali si z něj legraci. Saduceové byla smetánka společnosti, tehdejší šlechta, a možná i proto nevěřili ve vzkříšení, aby si ospravedlnili, že člověk si musí co nejvíc užít tady na zemi, protože žádná další příležitost už nebude.

Jejich otázka ovšem prozrazuje, jak moc je jejich pohled pozemský až přízemní. Jako příklad nelogičnosti vzkříšení uvádějí paragraf z Mojžíšova zákona, tzv. levirátní zákon o – řekněme – vzájemné hospodářské pomoci při zajištění potomstva svého rodu. Mojžíš ustanovil: „Zemře-li něčí bratr a zanechá manželku bezdětnou, ať se s ní ožení jeho bratr a zplodí svému bratru potomka.“ Saduceové tedy uvádějí tento hypotetický příklad: Bylo sedm bratrů. Oženil se první a zemřel bez potomka. Jeho manželku si vzal druhý, ale zemřel a také nezanechal potomka. A tak dál, až si tu ženu vzalo postupně všech sedm bratrů. Logická otázka: Čí ta žena bude při vzkříšení z mrtvých?

No, bratři a sestry, k tomu vůbec není třeba vzkříšení, abychom si takovou otázku kladli. Dokonce ani nemusejí ti bratři umírat a ani nemusejí být bratři. Pokud já vím, ženy, které mají sedm i více mužů se běžně vyskytují a také neví, čí jsou. Ovšem samozřejmě to platí i obráceně. Čí je muž, který měl ve svém životě více žen? Ta otázka je na stole, aniž by muselo nutně dojít ke vzkříšení. Tudíž vzkříšení nehraje v této otázce žádnou roli. Jestliže žena z ukázkového příkladu saduceů má v nebi najednou sedm mužů, znamenalo by to, že např. muslimové, mající současně čtyři ženy jsou už teď svým způsobem v nebi (nebo v pekle – jak se to vezme).

Jinými slovy – to, s kým spojím svůj pozemský život, je otázka tohoto pozemského života. Otázka, na niž ani v naší pozemskosti není vždy jednoznačná odpověď. Předivo všelijakých lidských vztahů, které bývá neskutečně propletené, je dosti chaotické už tady na zemi. Pokřivenost až absurdita našich vztahů, kdy mnohé děti pořádně nevědí, kdo jsou jejich rodiče či dokonce zda nemají dvě matky nebo dva otce, je důsledek skutečnosti, kterou teologie označuje jako „padlé stvoření“. Kdyby se to přeneslo ještě i do nebe, tak už by to asi ani nebe nebylo.

Proto Ježíš říká: „Když lidé vstanou z mrtvých, nežení se ani nevdávají, ale jsou jako nebeští andělé.“ Tím se nechce říci, že by se vzkříšením zpřetrhaly veškeré mezilidské vztahy, ale že budou mít zcela novou podobu, že se pozvednou na zcela jinou rovinu, na vyšší level,

bude to prostě úplně jiná liga. Ano, bible říká, že manželství je krásný Boží dar. Ale zřejmě má Bůh v zásobě ještě mnohem krásnější dary, které si zatím ani neumíme představit.

Ježíš ovšem neskončí u pouhého konstatování, že manželství je instituce čistě pozemská a že nebe zná ještě něco lepšího. On ví, že saduceové mají problém se vzkříšením jako takovým. Proto tady neskončí, ale pokračuje tím, co je tu jako skutečné téma. Říká: A pokud jde o mrtvé, že vstanou, nečetli jste v knize Mojžíšově, ve vyprávění o hořícím keři, jak Bůh Mojžíšovi řekl: „Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův“? On přece není Bohem mrtvých, nýbrž Bohem živých. Velmi se mýlíte!"

Bratři a sestry, mě ta Ježíšova odpověď úplně neuspokojuje. Čekal bych nějaký vědecký argument či důkaz existence věčného života. Zatímco Ježíš tu předvádí jakousi rabínskou polemiku vycházející z podivné starozákonní historky o hořícím keři. Jenomže Ježíš na to nejde cestou vědecké argumentace, a vůbec lidského poznávání a přemýšlení. On odkazuje na jediný zdroj pravého poznání, totiž na vlastní sebezjevení Boží. Žádným jiným způsobem ani nelze poznat skutečnosti, které jsou mimo naši realitu, mimo náš čas, prostor, vlastně mimo lidské chápání. Ježíš odkazuje k samé Boží podstatě, kterou Hospodin sám poodhaluje, když říká Mojžíšovi: „Jsem, který jsem“. V Hebrejštině jde o nadčasovou přítomnost. Gramaticky to zvláštní jméno v sobě skrývá všechny naše časy: jsem, který jsem – jsem, který budu – budu, který jsem, byl jsem, který budu, a tak dál, doplňte si všechny varianty. Tedy byl jsem Abrahamovi Bohem, jsem Abrahamovi Bohem a budu Abrahamovi Bohem i nadále. Jestli byl Hospodin Abrahamovi Bohem kdysi, je jím i dnes a bude jím i v budoucnu. On nikdy nepřestane být Abrahamovi Bohem. Ale jak by mohl být Hospodin Abrahamovi Bohem nyní i v budoucnu, je-li Abraham mrtev a mrtev i zůstane? Jedině, že by bylo možné člověku ocitnout se v Boží přítomnosti i poté, co lidské tělo zemře.

A Ježíš mluví o vzkříšení právě v tomto smyslu. Možná, že tímto směrem uvažuje už žalmista ve 139 žalmu, když říká: „Pakli bych sobě ustlal v hrobě, aj, přítomen jsi.“ A v 116 žalmu čteme: „Před Hospodinem smím dále chodit v zemi živých.“

Víme, že ve chvíli smrti se pro člověka zastavuje čas. Ale Bůh není jen v čase, on je přece i mimo čas. Proto se zřejmě smíme s Bohem potkat i mimo tuto časnost a realitu, vyhrazenou nám na tomto světě naším biologickým životem. Počítat jen s tím, co vidíme a v nic jiného nedoufat, znamená podle Ježíše, mýlit se a neznat Písma ani moc Boží. Ale věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme a být si jist tím, co nevidíme.

Symbolem Boží nepomíjitelnosti je keř, který hoří, ale neshoří. Naše lidské tělo je stvořeno tak, že pomalu hoří, pak dohoří a zbude z něj jen prach a popel. To je naše zkušenost, to je to, co jsme schopni vidět svýma očima. Ale vedle této skutečnosti je tu zvěst evangelia, které říká, že náš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. A až se ukáže Kristus, náš život, tehdy i my se s ním ukážeme v slávě. Je to nepochopitelné tajemství a záležitost víry. Ale věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu. Těmito slovy se vzájemně potěšujeme.

Přímluvná modlitba: *Tvé Slovo, Hospodine, jako světlo z nebe proráží temnotu našeho strachu, probouzí z unavené rezignace, dává novou sílu i tam, kde jsme to nečekali. Dej, ať lidé kolem nás poznají tvou spásu, která je v Ježíši Kristu. Tys jej poslal, abychom měli život. Abychom měli naději. Dej, ať zvěst o spasení zní do tohoto světa jako radostná zpráva pro všechny lid. Prosíme tě za církev, dej ať se proměňuje ve společenství, které se stává znamením nových věcí. Znamením toho, co chceš ve svém království uskutečňovat. Prosíme tě za všechny, kteří ztratili naději, za ty, kteří už nic dobrého nečekají. Pane, stůj za těmi, kdo posílají v lidech naději, kdo ukazují ke smyslu života, kdo slouží životu. Amen.*